

2. Финансовая стабильность в Республике Беларусь 2017 [Электронный ресурс] / Национальный банк Республики Беларусь. – Режим доступа: <https://www.nbrb.by/>. – Дата доступа: 05.03.2019

3. Республиканская программа развития страховой деятельности на 2016 – 2020 годы [Электронный ресурс] / Совет Министров Республики Беларусь. – Режим доступа: <http://www.government.by/>. – Дата доступа: 05.03.2019

Герасимович Анатолий

д.е.н., профессор

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

Україна

ІНЖИНІРИНГОВИЙ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Новий, четвертий з 80-х років ХХ століття, прорив науково-технічної революції, подальша глобалізація економіки, посилення конкуренції викликали необхідність в зміні пріоритетів управління і контролю: на технологічні бізнес-процеси виробництва, які споживають ресурси зі статей собівартості, які тільки їх узагальнюють, а в фінансовій діяльності – на щоденні бізнес-процеси, що формують ризики, резерви, ліквідність, платоспроможність та інші.

Щоб забезпечити інформацію для управління бізнес-процесами необхідні кардинально нові бухгалтерські механізми і інструменти в основі яких інжиніринговий підхід до створення нового бухгалтерського інформаційного механізму.

З часів Л. Пачолі до початку ХХ в. в бухгалтерському обліку панували вісім елементів методу: рахунки, подвійний запис, баланс, звітність, документація, інвентаризація, оцінка і калькуляція, які до кінця ХХ в. стали наповнюватися інжиніринговим змістом, і вже після другої світової війни бухгалтерські методи сформувалися в два напрямки:

- традиційні елементи методу в інжиніринговим наповненні (агреговані рахунки, чотириразовий запис, похідні балансові звіти, управлінська та стратегічна звітність, електронна документація, ринкова і справедлива оцінки, функціональна калькуляція та ін.);

- інжинірингові елементи методу, що формують інтегровану систему фінансового, управлінського, стратегічного, трансакційного і податкового обліку (матричні, графічні, інтеграційні інтерфейси, структуровані і архітектонічні плани рахунків, методи нульових і похідних балансових звітів, фрактальні, гіпотетичні, семантичні, біхевіористичні, кваліметричні, синергетичні, трансакційні і інші методи).

Отже, інжинірингове вдосконалення системи бухгалтерського обліку йшло за трьома магістральними напрямками:

- виникнення і розвиток нових видів обліку - управлінського, стратегічного, ситуаційно-матричного, адаптивного, трансакційного, інжинірингового, крім

того, в рамках цих видів виникли більше 30 систем управлінського обліку, десятки варіантів стратегічного, адаптивного і трансакційного обліку;

- формування традиційних елементів методу бухгалтерського обліку в інжиніринговому виконанні призвело до появи агрегованих рахунків, агрегованих бухгалтерських проводок, інжинірингових структурованих планів рахунків, використання ринкової і справедливої оцінки, електронного документообігу та звітності, виникнення нових методів контролю, зокрема нульових похідних балансових звітів, що функціонують на базі гіпотетичних процесів, розроблених професором Амстердамського муніципального університету Лімпергом;

- широке використання в управлінні економічними процесами алгоритмів, матриць, моделей, нульових і похідних балансових звітів, фракталів часу і простору, оптик обліку, чотирикратних і шестиразових записів, агрегованих бухгалтерських проводок, показників чистих активів і пасивів за ринковою і справедливою оцінкою.

Ці напрямки розвитку бухгалтерського обліку призвели до формування інжинірингової системи бухгалтерського обліку, характерною для XXI ст. і націленої на забезпечення управління економічними об'єктами і процесами на макрорівнях і в першу чергу на основі інжинірингових і структурованих планів рахунків, в які вмонтовані десятки комп'ютерних програм управлінського, стратегічного і трансакційного обліку.

Такий напрямок розвитку бухгалтерського обліку на інжиніринговій основі забезпечив нову побудову обліку об'єктів виробничої і фінансової діяльності підприємства.

Входячи з того, що поняття *engineering* (англ.) – це проектування, перетворення, для їх реалізації були сконструйовані (створені) і такі нові бухгалтерські механізми і інструменти – як агреговані (укрупнені) мега-рахунки, агреговані бухгалтерські проводки, структуровані плани рахунків та нові реєстри обліку, які за своєю сутністю і є якраз інжиніринговими інструментами.

Звідси, бухгалтерський інжиніринг – це властиві йому методи, способи, прийоми, схеми, реєстри обліку, що забезпечують реалізацію проектів та перетворень. Це механізм, який сукупністю своїх інструментів управляє економічними процесами, як об'єктами обліку.

Так, у виробничій діяльності об'єктами бухгалтерського інжинірингу в кожному «центрі відповідальності» виступають окремі бізнес-процеси технологій виготовлення продукції. Наприклад в машино - і приладобудуванні – це 1) «Заготівля (подача) сировини, матеріалів»; 2) «Налагодження обладнання»; 3) «Процес виробничого споживання ресурсів»; 4) Монтаж (упаковка) виробів. В фінансовій діяльності – це бізнес-процеси, що визначають фінансовий стан – з ризиків, резервів, ліквідності, платоспроможності.

Кожний бізнес-процес як об'єкт обліку представляє собою окремий бухгалтерський механізм, що поєднує в собі: а) у виробничій діяльності такі інструменти як бюджетування, нормативні методи обліку (стандарт-кост або дірект-кост) операційно-вартісний аналіз відхилень, б) у фінансовій діяльності –

це окремих об'єкт аналітичного обліку (в розрізі грошових потоків), з ризиків (хеджування, страхування тощо), ліквідності, платоспроможності та іншого.

Таким чином, із інструменту фіксацій господарсько-фінансових операцій бухгалтерський облік, використовуючи інжинірингі механізми і інструменти, став механізмом управління сучасним підприємством.

Список використаних джерел

1. Ткач В. И., Шумейко М. В. Инжиниринговый бухгалтерский учет: становление и развитие теории [Текст] / В. И. Ткач, М. В. Шумейко // Международный бухгалтерский учет. — 2013. — № 46. — С. 2–8.

2. Ткач В. И., Шумейко М. В. Инжиниринговая теория бухгалтерского учета. Квалиметрический учебник. Ростов-на-Дону: РГСУ, 2013. 460 с.

Глебко Александр
Хмурчик Виолетта
студенты
Давыдова Наталья
к.э.н., доцент

Полесский государственный университет
г. Пинск, Республика Беларусь

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Ценной бумагой называется документ, удостоверяющий с соблюдением установленной формы и обязательных реквизитов имущественные и неимущественные права, осуществление и передача которых возможны только при его предъявлении. В соответствии с Гражданским кодексом Республики Беларусь к ценным бумагам относятся государственная облигация, облигация, вексель, чек, депозитный и сберегательный сертификаты, банковская сберегательная книжка на предъявителя, коносамент, акция, приватизационные ценные бумаги и другие документы, которые законодательством о ценных бумагах или в установленном им порядке отнесены к числу ценных бумаг [1].

По своей сущности ценная бумага – это товар, который, не имея собственной стоимости, может быть продан по определяемой на рыночной основе стоимости, поскольку является представителем реального капитала. При этом в законодательстве устанавливаются обязательные реквизиты ценных бумаг, требования к их форме, виды прав, которые удостоверяются ценными бумагами [2, с. 11; 3, с. 8].

Основное назначение рынка ценных бумаг заключается в аккумуляции свободных денежных средств и направлении их в наиболее перспективные коммерческие проекты или на государственные нужды. Присущая ему динамика и рискованность выдвигает задачу постоянного регулирования отношений, складывающихся при управлении рынком. Рынок ценных бумаг как элемент финансового рынка формирует альтернативные источники финансирования различных отраслей и секторов национальной экономики. Вместе с тем,